

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

МАУП

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ САМОСТІЙНОЇ
РОБОТИ СТУДЕНТІВ
з дисципліни
“ВНУТРІШНЬОГОСПОДАРСЬКИЙ
(УПРАВЛІНСЬКИЙ) ОБЛІК”
(для спеціалістів)**

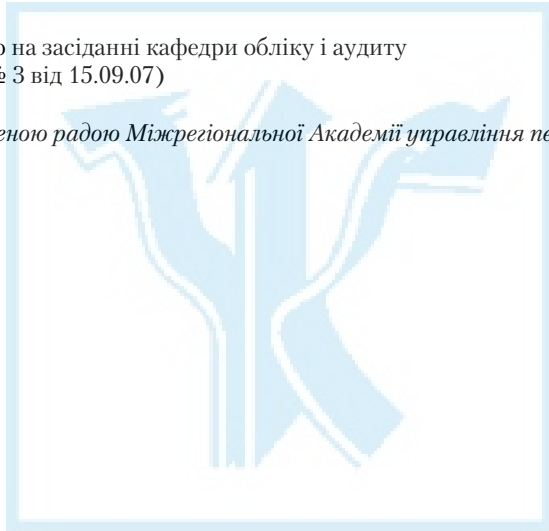
МАУП

Київ 2008

Підготовлено старшим викладачем кафедри обліку і аудиту *О. М. Ромашко*

Затверджено на засіданні кафедри обліку і аудиту
(протокол № 3 від 15.09.07)

Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом

Ромашко О. М. Методичні рекомендації щодо забезпечення самостійної роботи студентів з дисципліни “Внутрішньогосподарський (управлінський) облік” (для спеціалістів). – К.: МАУП, 2008. – 20 с.

Методичні рекомендації містять пояснювальну записку, тематичний план з дисципліни “Внутрішньогосподарський (управлінський) облік”, зміст самостійної роботи студентів, теми рефератів, а також список літератури.

© Міжрегіональна Академія
управління персоналом (МАУП), 2008

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Організація ефективної діяльності будь-якого підприємства залежить від якості управління, яка багато в чому залежить від своєчасного отримання менеджером достовірної інформації про стан об'єкта управлінн. Формування та надання такої інформації є одним із основних завдань бухгалтерського обліку.

Використовуючи зовнішню та внутрішню інформацію, сучасний управлінський облік забезпечує потреби не тільки виробництва, а й маркетингу, управління дослідженнями та інших функцій бізнесу. Управлінський облік здійснює аналіз діяльності з урахуванням як поточних, так і довгострокових цілей, розробляє методи отримання, збору інформації про вирішальні фактори успіху.

Мета вивчення дисципліни – оволодіти теоретичними знаннями з методології побудови внутрішньогосподарського обліку витрат та калькулювання собівартості продукції, робіт, послуг виробничої та комерційної діяльності у ринкових умовах господарювання.

Завдання курсу – дати студентам правильне розуміння взаємозв'язку фінансового та внутрішньогосподарського виробничо-комерційного обліку витрат і процесу формування собівартості продукції, робіт, послуг при різних варіантах побудови, залежно від технології та організації.

Після вивчення дисципліни студенти отримають знання з:

- основ побудови управлінського обліку;
- класифікації витрат у системі управлінського обліку;
- системи побудови за методами повних витрат, неповних витрат, нормативних методах контролю витрат на основі стандарт-костинг та директ-костинг виробничої та комерційної діяльності;
- вміння систематизувати, обробляти та узагальнювати інформацію;
- отримувати облікові дані, необхідні для прийняття управлінських рішень;
- робити аналіз взаємозв'язку витрат, обсягів діяльності та прибутку.

Дисципліна тісно пов'язана з курсами “Бухгалтерський (фінансовий) облік”, “Аналіз господарської діяльності”, “Контроль і ревізія”, “Стратегічний аналіз”, “Інформаційні системи і технології обліку”.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН
дисципліни
“ВНУТРІШНЬОГОСПОДАРСЬКИЙ
(УПРАВЛІНСЬКИЙ) ОБЛІК”

№ пор.	Назва змістового модуля і теми
<p>1</p> <p>2</p> <p>3</p>	<p>Змістовий модуль I. Мета і сутність управлінського обліку</p> <p>Управлінський облік: сутність, основні елементи</p> <p>Організація управлінського обліку на підприємстві</p> <p>Функції та значення витратного механізму підприємства</p>
<p>4</p> <p>5</p> <p>6</p> <p>7</p>	<p>Змістовий модуль II. Методи управлінського обліку виробничих витрат і системи калькулювання виробництва</p> <p>Виробничий процес, облік витрат і системи калькулювання</p> <p>Управлінський облік витрат за економічними елементами та статтями калькуляції</p> <p>Управлінський аспект обліку доходів та визначення результатів за видами діяльності, структурними підрозділами та видами продукції</p> <p>Проблеми удосконалення управлінського обліку на виробництво і системи калькулювання</p>
<p>8</p> <p>9</p> <p>10</p> <p>11</p>	<p>Змістовий модуль III. Стратегічний облік</p> <p>Аналіз взаємозв'язку витрат, обсягів виробництва та прибутку</p> <p>Бюджетне планування та контроль</p> <p>Управлінський облік на різних галузях діяльності</p> <p>Внутрішня звітність підприємства та її взаємозв'язок з фінансовою звітністю</p>

ЗМІСТ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ
з дисципліни
“ВНУТРІШНЬОГОСПОДАРСЬКИЙ
(УПРАВЛІНСЬКИЙ) ОБЛІК”

Змістовий модуль I. Мета і сутність управлінського обліку

Тема 1. Управлінський облік: сутність, основні елементи

Завдання для самостійного вивчення

1. Сутність управлінського обліку та етапи його розвитку.
2. Принципи побудови обліку.
3. Предмет, метод та функції управлінського обліку.
4. Взаємозв'язок управлінського, фінансового та податкового обліку.
5. Базові моделі управлінського обліку.

Питання для самоконтролю

1. Характеристика першого етапу розвитку управлінського обліку.
2. Розвиток управлінського обліку в Україні.
3. Характеристика основних нормативних документів, що регулюють впровадження управлінського обліку.

Практичне завдання

Назвати функції управлінського обліку, що були реалізовані в кожній конкретній ситуації.

Ситуація	Функція
1. Доведення до відома керівництва підрозділів планових показників на наступний місяць	
2. Складання щоденної звітності про рух палива	
3. Аналіз виробничих витрат з метою встановлення залежності між витратами та обсягами діяльності.	
4. Обмін інформацією між плановим відділом та бухгалтерією	
5. Інтерпретація інформації про розміри дебіторської заборгованості у вигляді схем і графіків	
6. Планування потоків внутрішньої звітності підприємства	

Література [2–5; 13; 14]

Тема 2. Організація управлінського обліку на підприємстві

Завдання для самостійного вивчення

1. Принципи та етапи організації управлінського обліку на підприємстві.
2. Чинники, що впливають на побудову управлінського обліку.
3. Організаційна структура управління.
4. Виробнича структура управління.

Питання для самоконтролю

1. Процес формування облікової інформації за рівнями управління.
2. Центри витрат та центри відповідальності.
3. Роль бухгалтера-аналітика в управлінні підприємством.

Практичні завдання

Завдання 1. Розробити робочий план рахунків, якщо відомо, що підприємство має три виробничих цехи, які виготовляють 4 види продукції: А, Б, С, Д.

Загальновиробничі витрати розподіляються відповідно до законодавства.

Завдання 2. За допомогою наведеної таблиці необхідно охарактеризувати кожен рівень управління:

Рівень управління	Місце витрат	Центри виникнення витрат	Об'єкти контролю	Рівень собівартості
1. Підприємство				
2. Виробництво				
3. Цех				
4. Дільниця				
5. Виробнича ділянка				
6. Робоче місце				

Література [2–5; 10; 11]

Тема 3. Функції та значення витратного механізму підприємства

Завдання для самостійного вивчення

1. Сутність витрат як об'єкта управлінського обліку.
2. Принципи облікової класифікації витрат.

3. Функції витрат у діяльності підприємства.
4. Поведінка витрат.

Питання для самоконтролю

1. Класифікація витрат за видами діяльності, функціями та елементами відповідно до П(С)БО 3 “Звіт про фінансові результати”.
2. Класифікація витрат за видами діяльності, функціями та елементами відповідно до П(С)БО 16 “Витрати”.
3. Характеристика основних нормативних документів, що регулюють облік витрат підприємства.

Практичні завдання

Завдання 1. Визначити, які витрати меблевої фабрики є:

- а) прями;
- б) непрями;
- в) витрати періоду;
- г) змінні;
- д) постійні.

Найменування витрат:

- матеріали, передані у виробництво;
- аудиторські послуги, надані підприємству;
- заробітна плата директора;
- заробітна плата робітника виробництва;
- вартість канцтоварів, використані адміністрацією підприємства;
- відрахування до пенсійного фонду від фонду оплати праці директора підприємства;
- амортизація бухгалтерської програми;
- послуги зв'язку;
- орендна плата офісу підприємства.

Завдання 2. Підприємство виконує пасажирські перевезення. За розрахунками економістів, експлуатаційні витрати на 1 км складають 1,14 грн при річному пробігу 100000 км та 1,34 грн при пробігу 75000 км.

Необхідно:

1. Визначити за допомогою методу міні-максі змінну та постійну складові загальної суми експлуатаційних витрат і виразити їх рівнянням функції витрат.

2. Розрахувати суму експлуатаційних витрат для автобуса, що виконає за рік 85000 км.

Література [2–5; 18]

Змістовий модуль II. Методи управлінського обліку виробничих витрат і системи калькулювання виробництва

Тема 4. Виробничий процес, облік витрат і системи калькулювання

Завдання для самостійного вивчення

1. Мета обліку витрат на виробництво.
2. Чинники, що визначають побудову обліку витрат виробничого процесу.
3. Види, системи, методи і варіанти обліку витрат.
4. Об'єкти обліку витрат і об'єкти калькулювання.

Питання для самоконтролю

1. Характеристика і сфера застосування попередільного (однопередільного та багатопередільного) методу обліку витрат.
2. Характеристика і сфера застосування нормативного методу обліку витрат.
3. Особливості обліку і оцінки залишків незавершеного виробництва та готової продукції, методи обліку.

Практичне завдання

Завдання 1.

Виробництво керамічних виробів передбачає проходження продукцією чотирьох переділів.

1. Виписка з відомостей розподілу матеріалів, палива, енергії і заробітної плати, грн.

Вид витрат	Переділи			
	Видобуток глини	Формування керамічних виробів	Сушіння виробів	Опалювання виробів
1	2	3	4	5
1. Допоміжні матеріали	60	70	55	15

1	2	3	4	5
2. Паливо і енергія на технологічні цілі	180	170	190	150
3. Основна заробітна плата виробничих працівників	350	400	500	600

- Додаткова заробітна плата виробничих робітників за всіма переділами склали 150 грн.
- Нараховані відрахування на соціальні заходи за загальною ставкою 37%.
- Загально виробничі витрати склали 600 грн. Скласти розрахунок розподілу, взявши за базу розподілу основну заробітну плату.
- Втрати від браку 500 грн. включаються до собівартості продукції останнього переділу (опалювання).
- Дані про випуск продукції: видобуток глини 60000 куб. м, на формування виробів глини передано 60000 куб. м. Після формування отримано виробів 12500 шт., передано їх на сушіння, а потім на опалювання. Після опалювання отримано 12450 шт. виробів, решту забраковано.

Необхідно:

- скласти відомість обліку витрат на виробництво, в якій визначити собівартість продукції окремих переділів. За статтею “Напівфабрикати власного виробництва” відображається вартість глини та виробів, що передаються на наступну обробку;
- скласти калькуляційну відомість. Вартість глини – за статтею “Сировина”, включає всі витрати першого переділу. Витрати наступних переділів відображаються розгорнуто за статтями витрат;
- скласти звітну калькуляцію.

Література [1–5; 9; 13; 18]

Тема 5. Управлінський облік витрат за економічними елементами та статтями калькуляції

Завдання для самостійного вивчення

- Види групувань витрат згідно з П(С)БО 16 “Витрати” (елементи витрат та статті калькуляції).
- Зв’язок між елементами витрат та статтями калькуляції.

3. Облік та розподіл матеріальних витрат. Облік та розподіл витрат на оплату праці і відрахувань на соціальне страхування.
4. Облік та розподіл інших витрат. Облік і розподіл загальноновиробничих витрат (розподіл загальноновиробничих витрат згідно з П (С) БО 16 “Витрати”.

Питання для самоконтролю

1. Методи розподілу загальноновиробничих витрат між виробництвами та видами продукції).
2. Облік та списання адміністративних витрат.
3. Облік та списання витрат на збут.
4. Облік та списання інших операційних витрат.
5. Особливості обліку і списання витрат допоміжних і обслуговуючих виробництв.

Практичні завдання

Завдання 1. Визначте фактичну виробничу собівартість, якщо відомо, що витрати на виготовлення продукції склали: матеріальні — 2400 грн, витрати на оплату праці — 2000 грн, витрати на соціальні заходи — 40 %; амортизація виробничого обладнання — 50 грн, загальноновиробничі 10 % від суми прямих витрат, залишки незавершеного виробництва на початок місяця — 100 грн, на кінець місяця — 50 грн.

Завдання 2. Визначте розмір втрат від остаточного браку, якщо відомо, що:

- виявлено в основному виробництві остаточного забракованої продукції на суму — 250 грн;
- оприбутковано матеріали, які отримані від остаточного забракованої продукції — 30 грн;
- утримано із заробітної плати робітників за забраковану продукцію — 100 грн;
- виставлено претензію постачальнику, який винен у поставці неякісної сировини, що була використана для виготовлення забракованої продукції — 30 грн;
- скласти бухгалтерські проведення.

Завдання 3. Необхідно:

- визначити суму загальноновиробничих витрат і розподілити між видами продукції, що виготовляє підприємство. База розподілу — заробітна плата працівників виробництва;
- визначити виробничу собівартість виробів А та Б;

- визначити виробничу собівартість одиниці продукції, якщо відомо, що за поточний місяць було виготовлено 150 од. продукції А та 180 од. продукції Б.

Дані для виконання:

Підприємство виготовляє 2 види продукції: А і Б. Залишки незавершеного виробництва на початок місяця склали: виріб А – 1000, виріб Б – 2500; на кінець звітного місяця – виріб Б – 300.

Витрати за поточний місяць склали:

1. Відпущено матеріалів для виготовлення: виробу А – 2000, виробу Б – 2500, обслуговування виробничого обладнання – 400.
2. Нарахована заробітна плата: працівникам, які виготовляли виріб А – 4000, виріб Б – 3000, майстру виробничого цеху – 1500.
3. Нараховані відрахування до органів соціального страхування за загальною ставкою 40%.
4. Нарахована амортизація виробничого обладнання 200.

Література [1–5; 7; 16; 18]

Тема 6. Управлінський аспект обліку доходів та визначення результатів за видами діяльності, структурними підрозділами та видами продукції

Завдання для самостійного вивчення

1. Визначення доходу згідно з П(С)БО 15 “Дохід”.
2. Класифікація та оцінка доходів.
3. Формування фінансових результатів згідно з П(С)БО 3 “Звіт про фінансові результати”.
4. Системи калькулювання та їх вплив на порядок формування фінансового результату.

Питання для самоконтролю

1. Центри витрат, центри доходів, центри прибутку та центри інвестицій.
2. Звітність з доходів та фінансових результатів.
3. Характеристика основних нормативних документів, що регулюють облік доходів та порядок визначення фінансових результатів підприємства.

Практичне завдання

Визначити невідомі величини звіту про очікувані доходи ТОВ “Міраж” у поточному році.

№ пор.	Показник	Молоко	Кефір	Всього
1	Кількість випущеної продукції, кг	200	200	X
2	Продажна ціна 1 л, грн	5	3	X
3	Дохід від реалізації			
4	Собівартість випущеної продукції	700	250	
5	Виробничий маржинальний дохід			
6	Змінні витрати	60	25	85
7	Маржинальний дохід			
8	Постійні витрати	x	X	100
9	Прибуток	x	X	

Література [8; 12; 16; 18]

Тема 7. Проблеми удосконалення управлінського обліку на виробництво і системи калькулювання

Завдання для самостійного вивчення

1. Проблеми сучасного управлінського обліку.
2. Калькулювання змінних витрат: простий та розвинутий директ-костинг.
3. Система стандарт-кост як зарубіжний аналог нормативного методу калькулювання.
4. Калькулювання на основі діяльності.
5. Калькулювання за методом однорідних секцій.

Питання для самоконтролю

1. Побудова обліку за функціями управління, структурними підрозділами та факторами виробництва.
2. Побудова обліку за багатоступеневим варіантом, методом відшкодування сталих витрат та методом відшкодування граничних стандартних витрат.
3. Характеристика основних нормативних документів, що регулюють порядок калькулювання собівартості продукції в різних галузях економіки.

Практичні завдання

Завдання 1. Визначити фактичну собівартість виробу А, якщо відомо:

- залишок незавершеного виробництва на початок місяця склав — 2600 грн, на кінець місяця — 1500 грн.
- витрати за поточний період: матеріальні — 500, на оплату праці — 2000, відрахування на соціальне страхування — визначити (ставка 40 %), амортизація — 200 грн.

Знайти відхилення планової собівартості від фактичної в загальній сумі, якщо відомо, що планова собівартість 4000 грн.

Завдання 2. Визначити загальну суму відхилень фактичних витрат від нормативних та відхилення за кожною статтею.

Дані:

1. Заплановано виготовити виробів 300 штук.
2. Нормативні витрати на одиницю продукції визначені у розмірах:
 - матеріали 8 кг, 11 грн за кг;
 - трудові витрати 3 години при ставці 5 грн за годину;
 - накладні витрати: змінні — 4 грн на од.;
 - сталі — 1 грн на од.
3. Фактично вироблено 300 штук.
4. Фактичні витрати на виробництво склали:
 - матеріальні — 15000 грн;
 - трудові — 5000 грн;
 - накладні витрати: змінні — 750 грн, сталі — 205 грн.

Література [3; 4; 6; 15; 17]

Змістовий модуль III. Стратегічний облік

Тема 8. Аналіз взаємозв'язку витрат, обсягів виробництва та прибутку

Завдання для самостійного вивчення

1. Значення стратегічного обліку в обліковій системі підприємства.
2. Аналіз взаємозв'язку “витрати — обсяг — прибуток”.
3. Маржинальний дохід, точка беззбитковості.
4. Аналіз чутливості до зміни витрат, ціни та обсягу реалізації.
5. Аналіз взаємозв'язку “витрати — обсяг — прибуток” в умовах виробництва кількох видів продукції.

Питання для самоконтролю

1. Сутність маржинального доходу та порядок визначення.
2. Внутрішня звітність з обліку маржинального доходу.
3. Порядок визначення точки беззбитковості.

Практичні завдання

Завдання 1. Визначити розмір постійних витрат та прибуток від реалізації, якщо відомо, що маржинальний дохід від реалізації 400 од. продукції склав 180000 грн, змінні витрати — 40000 грн, обсяг реалізації — 250000 грн.

Завдання 2. Визначити виробничий та загальний маржинальний дохід, якщо відомо:

- кількість випущеної продукції — 500 од.;
- кількість реалізованої продукції — 500 од.;
- ціна одиниці реалізованої продукції — 35 грн;
- змінні витрати на одиницю: виробничі — 6 грн, на управління — 2,0 грн;
- постійні витрати — 1000 грн.

Завдання 3. ТОВ виробляє один вид продукції — радіотелефони, ціна реалізації 200 грн.

Змінні витрати на од. — 140 грн.

Загальні постійні — 2400 грн.

Керівництво бажає знати обсяг реалізації, щоб:

- 1) досягти беззбитковості;
- 2) отримати прибуток у 600 грн;
- 3) визначити прибуток, якщо буде реалізовано 1300 телефонів.

Література [2–4; 7; 8; 17]

Тема 9. Бюджетне планування та контроль

Завдання для самостійного вивчення

1. Суть планування діяльності підприємства.
2. Види кошторисів, порядок їх складання та контроль виконання.
3. Контроль виконання бюджетів та аналіз відхилень.
4. Гнучкий бюджет. Відхилення від гнучкого бюджету в системі калькулювання змінних витрат.

Питання для самоконтролю

1. Структура бюджетів: продаж, використання матеріалів, придбання матеріалів, прямих витрат на оплату праці, виробничих

накладних витрат, собівартості виробленої продукції, реалізованої продукції, адміністративних витрат та витрат на збут, звіт про прибуток. Бюджет грошових коштів. Бюджет капітальних вкладень. Бюджетний баланс.

2. Порядок складання та затвердження бюджетів на підприємстві.
3. Основне призначення бюджетів.
4. Інформація, що використовується при складанні бюджетів.

Практичні завдання

1. Фірма “Сонечко” на проектний обсяг виробництва планує витратити за рік 43200 людино-годин праці основних робітників. Змінні накладні витрати плануються в таких розмірах: оплата праці обслуговуючого персоналу – 0,2 грн на одну людино-годину праці основних робітників, матеріальні накладні витрати – 1 грн на людино-годину. Напівзмінні накладні витрати становлять: при 65% проектної потужності – 600 грн, а при 95% – 750 грн за місяць. Постійні накладні витрати передбачені в розрізі 700 грн за місяць.

Необхідно:

- підготувати гнучкий бюджет виробничих накладних витрат для 70, 85 і 100% рівня освоєння проектної потужності;
- визначити їх ставку з розрахунку на одну людино-годину прямих витрат праці основних робітників.

Завдання 2. Підприємство склало бюджет продаж основного виду продукції на перше півріччя наступного року у помісячному розрізі (одиниць): I – 9000; II – 16000, III – 25000; IV – 19000; V – 23000; VI – 21000.

Запаси готової продукції на складі плануються і підтримуються в розмірі 25% обсягу реалізації наступного місяця, а сировина – 20% потреби наступного місяця. Норматив витрачання сировини на одиницю продукції – 10 кг, нормативна ціна сировини 0,6 грн за кг, собівартість готової продукції – 30 грн за одиницю.

Необхідно скласти бюджети:

- виробництва продукції;
- потреби в основній сировині та вартості матеріальних витрат на виробництво;
- придбання сировини;
- вартості запасів готової продукції та сировини на початок і кінець першого кварталу.

Література [1–6; 10; 13]

Тема 10. Управлінський облік на різних галузях діяльності

Завдання для самостійного вивчення

1. Управлінський облік постачальницько-заготівельної діяльності.
2. Види запасів та їх оцінка відповідно до П(С)БО 9 “Запаси”.
3. Планування матеріальних потреб.
4. Облік в управлінні виробництвом.
5. Облік збутової діяльності.
6. Ціноутворення та його роль для прийняття рішень.

Питання для самоконтролю

1. Норми та нормативи витрат.
2. Довгострокова та короткострокова нижня межа ціни.
3. Трансфертна ціна.
4. Роль обліку в інвестиційній діяльності.
5. Облік в управлінні фінансовою діяльністю.

Практичне завдання

Визначити фактичну собівартість та ціну однієї одиниці продукції, якщо відомо, що прямі витрати склали 30000 грн, загальнови-робничі — 5000 грн, незавершене виробництво на початок місяця — 600 грн, на кінець місяця — 2500 грн.

Випущено 3000 од. продукції.

Література [1–6; 18]

Тема 11. Внутрішня звітність підприємства та її взаємозв'язок з фінансовою звітністю

Завдання для самостійного вивчення

1. Поняття та суть звітності з управлінського обліку.
2. Принципи складання звітності.
3. Внутрішня звітність підрозділів підприємства.
4. Інформаційна звітність.

Питання для самоконтролю

1. Звітність про економічні результати.
2. Звіт про результати роботи за день.
3. Види результативної звітності про персональну діяльність.
4. Взаємозв'язок управлінської та фінансової звітності.

Практичне завдання

Розробити форми внутрішньої звітності про витрати та доходи підприємства між рівнями управління та структурними підрозділами одного рівня.

Література [1–6; 8; 18]

ТЕМИ РЕФЕРАТІВ

1. Побудова внутрішньогосподарського (управлінського) обліку в світлі вимог фінансового менеджменту.
2. Сутність управлінського обліку та принципи його побудови на підприємстві.
3. Етапи розвитку управлінського обліку.
4. Моделі управлінського обліку.
5. Центри витрат та центри відповідальності. Методика та техніка їх визначення.
6. Класифікація витрат в системі внутрішньогосподарського (управлінського) обліку.
7. Зв'язок обліку витрат у фінансовому та управлінському обліку.
8. Класифікація систем обліку витрат та доходів.
9. Облік витрат на придбання виробничих запасів, методика визначення їх фактичної собівартості.
10. Методи обліку витрат у виробництві.
11. Побудова обліку витрат за однопередільним методом.
12. Побудова обліку витрат за багатопередільним методом.
13. Побудова обліку витрат за позамовним методом.
14. Побудова обліку витрат за нормативним методом.
15. Варіанти побудови систем обліку витрат та доходів різних видів діяльності.
16. Загальна побудова управлінського обліку витрат за методом повних витрат.
17. Методика обчислення фактичної собівартості продукції за повними витратами.
18. Побудова обліку процесу реалізації готової продукції власного виробництва.
19. Методика обліку визначення результатів діяльності за окремими видами продукції.
20. Методика обліку витрат згідно з П(С)БО 16 “Витрати”.
21. Методика визначення фактичної собівартості продукції за неповними витратами.
22. Характеристика системи “стандарт-костинг”.

23. Характеристика системи “директ-костинг”.
24. Роль аналізу “витрати — обсяг — прибуток” у прийнятті управлінських рішень.
25. Роль бюджетного планування в управлінні підприємством.
26. Види цін та роль ціноутворення при прийнятті управлінських рішень.
27. Управлінська звітність та її взаємозв’язок з фінансовою.
28. Бюджети та порядок їх складання.
29. Економічна модель ціноутворення.
30. Загальні принципи і стадії аналізу інвестиційних проектів.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

Нормативна

1. Закон України “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні” від 16.07.99 № 976.
2. Закон України “Про податок на додану вартість” від 03.04.97 № 168/97-ВР (із змінами та доповненнями).
3. Закон України “Про оподаткування прибутку підприємства” від 22.05.97 р. № 283/97-ВР (із змінами та доповненнями).
4. Наказ Міністерства фінансів України “Про затвердження плану рахунків бухгалтерського обліку та Інструкції про його застосування” від 30.11.99 р. № 291.
5. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 “Запаси”: Затв. наказом Мінфіну України від 20.10.99 № 246.
6. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 “Доходи”: Затв. наказом Мінфіну України від 29.11.99 № 290.
7. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 “Витрати”: Затв. наказом Мінфіну України від 31.12.99 № 318.

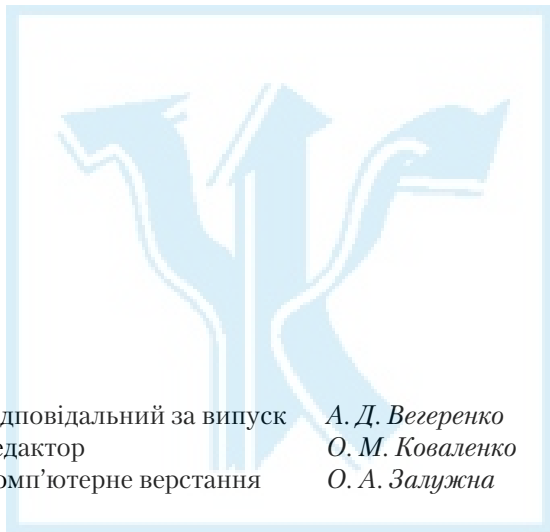
Основна

1. Атамас П. Й. Управлінський облік: Навч. посіб. — К.: ЦНЛ, 2006. — 440 с.
2. Бутинець Ф. Ф., Герасимчук Н. В. Управлінський облік: Збірник задач і вправ. — Житомир: ЖІТІ, 1998. — 232 с.
3. Бутинець Ф. Ф., Чижевські Л. В., Герасимчук Н. В. Бухгалтерський управлінський облік. — Житомир: Рута, 2000. — 445 с.
4. Голов С. Ф. Управленческий бухгалтерский учет. — К.: Скарби, 1998. — 377 с.
5. Голов С. Ф., Єфіменко В. І. Фінансовий та управлінський облік. — К.: Автоінтерсервіс, 1996. — 544 с.

6. *Друри К.* Введение в управленческий и производственный учет. — М.: Аудит, 1994. — 560 с.
7. *Карпова Т. П.* Управленческий учет: Учебник. — М.: Аудит; ЮНИТИ, 1998. — 350 с.
8. *Контроллинг в бизнесе: Методические и практические основы построения контроллинга в организациях / А. М. Карминский, Н. И. Оленев, А. Г. Приман, С. Г. Фалько.* — М.: Финансы и статистика, 1998.
9. *Лень В. С.* Управлінський облік: Навч. посіб. — К.: Знання-Прес, 2003. — 287 с.
10. *Лишilenко О. В.* Бухгалтерський управлінський облік. — К.: ЦНЛ, 2004. — 254 с.
11. *Миддлтон Д.* Бухгалтерский учет и принятие финансовых решений: Пер. с англ.; Под ред. И. И. Елисеевой. — М.: Аудит; ЮНИТИ, 1997. — 408 с.
12. *Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку, 2001:* Пер. з англ.; За ред. С. Ф. Голова. — К.: Федерація професійних бухгалтерів і аудиторів України, 2001. — 731 с.
13. *Нападовська Л. В.* Управлінський облік: Підручник. — К.: Книга, 2004. — 544 с.
14. *Пушкарь М. С.* Управлінський облік: Навч. посіб. — Тернопіль: Поліграфіст, 1997.
15. *Палий В. Ф.* Основы калькулирования. — М.: Финансы и статистика, 1987. — 288 с.
16. *Райан Б.* Стратегический учет для руководителя: Пер. с англ.; Под ред. В. А. Микрюкова. — М.: Аудит; ЮНИТИ, 1998. — 616 с.
17. *Сопко В. В.* Учет затрат и калькулирование себестоимости продукции в промышленности. — К.: Техника, 1988 — 112 с.
18. *Сопко В. В.* Бухгалтерський облік: Навч. посіб. — К.: КНЕУ, 2000. — 578 с.
19. *Хорнгрэн Ч. Т., Фостер Дж.* Бухгалтерский учет: управленческий аспект: Пер. с англ.; Под ред. Я. В. Соколова. — М.: Финансы и статистика, 1995. — 416 с.
20. *Энтони Р., Рис Дж.* Учет: ситуации и примеры: Пер. с англ.; Под ред. А. М. Петрачкова. — М.: Финансы и статистика, 1993. — 560 с.
21. *Управленческий учет: Учеб. пособие / Под ред. А. Д. Шеремета.* — М.: ИД ФКБ — Пресс, 2002. — 512 с.
22. *Яругова А.* Управленческий учет. Опыт экономически развитых стран: Пер. с пол.; Под ред. Я. В. Соколова. — М.: Финансы и статистика, 1991. — 240 с.

ЗМІСТ

Пояснювальна записка	3
Тематичний план дисципліни “Внутрішньогосподарський (управлінський) облік”	4
Зміст самостійної роботи з дисципліни “Внутрішньогосподарський (управлінський) облік”	5
Теми рефератів.....	17
Список літератури	18

Відповідальний за випуск	<i>А. Д. Вегеренко</i>
Редактор	<i>О. М. Коваленко</i>
Комп'ютерне верстання	<i>О. А. Залужна</i>

МАУП

Зам. № ВКЦ-3467

Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП)

03039 Київ-39, вул. Фрометівська, 2, МАУП